

3-2007 årg. 26

GREVLINGEN

Medlemsblad for Naturvernforbundet i Oslo og Akershus

POLITIKK OG GRØNNE VERDIER

BESTILL MARKAKALENDEREN 2008 - SE SISTE SIDE

NATURVERNFORBUNDET
I OSLO OG AKERSHUS (NOA)

Gjør et godt miljøvalg

Vi i Grevlingredaksjonen har denne gangen lagt forholdene til rette for at du skal kunne gjøre et godt miljøvalg. Å argumentere for at natur- og miljøvern er politikk synes overflødig med dagens omfattende klima-, transport- og arealdebatt. Innledningsvis i dette bladet, viser Margrethe Geelmuyden at kampen for grønne lunger nytter. Vi har konsentrert oss om å sjekke hvilke partier som står på for hele bredden av miljøverdier på lokalplan. Vi vet det er krevende i vår materialistiske verden å være den politiker som sloss for: "... svartrostens sang i moll fra grantoppen i solnedgangen..." (Magne Midttun 1973). Det blir dermed viktig for oss å finne fram til disse og gi dem vår støtte. Vi er

meget fornøyd med den responsen vi har fått på vår spørreundersøkelse og tolker dette som at politikk anno 2007 inkluderer miljøspørsmål i høyeste grad. Svarene gir en pekepinn på hva vi kan forvente oss, men vel så viktig er det at vi opprettholder trykket, gjentar spørsmålene og fyller på med mer kunnskap om hvor viktig uberørt natur er i vårt nærmiljø.

I tillegg til politisk status for Oslo og Akershus har vi fått tre av lokalagene i henholdsvis Ski, Bærum og Skedsmo til å rapportere om hvilke lokale saker som kan avgjøres i dette valget. Vi merker oss med interesse at klima ikke synes å være noe stridstema, her over-

går partiene hverandre i mer eller mindre effektive tiltak, men derimot når det gjelder nedbygging av natur går det klare skillelinjer. Finn dem – og stem deretter!

Tom Ekeli, redaktør

Innhold

- Kamp for grønne lunger gir resultater
- Miljøspørsmål i kommune- og fylkestingvalget
- Ski kommune, betraktninger foran valget
- Bærums politikere miljøtestet før kommunevalget
- Miljøvalg i Skedsmo
- Jørgen Stubbesitter
- Sett og sakset
- Bokspalten

GREVLINGEN

Medlemsblad for Naturvernforbundet i Oslo og Akershus
Maridalsveien 120, 0461 Oslo
Telefon 22 38 35 20 Telefaks 22 71 63 48
e-post adresse: noa@noa.no
hjemmeside: www.noa.no
Bankgiro 1280.05.02347

Redaktør: Tom Ekeli, tlf. 47 40 01 81,
e-post: tomekeli@online.no

Redaksjonsassistent: Frithjof Funder, tlf. 22 21 14 71,
e-post: hfunder@online.no

Redaksjonen avsluttet 1. august 2007
Forsidefoto av Karsten Sølve Nilsen.
Turvei D10 gjennom Svartdalsparken.

Trykk: Grefslie Trykkeri Opplag: 5.000

ISSN 0803-6357

Grevlingen blir trykket på resirkulert papir.
Produktet du nå holder i hånden er dermed så miljøvennlig vi kan klare å lage det.

HAR STARTET NYTT NETTSTED

www.oslomarka.no

Roar Skålin er redaktør og utgangspunktet er at natur- og friluftsjentene har arbeidet i over 60 år med å verne Oslomarka for friluftsliv og biologisk mangfold. Nå ser vi målet foran oss - den varslede loven om Oslomarka. Vi ønsker gjennom disse nettsidene å bidra til at loven og forskriftene gir et godt grunnlag for at også fremtidige generasjoner kan glede seg over og ha nytte av Oslomarka.

Endelig i juni fikk vi en etterlengtet varme! Syrinene sto praktfulle her opp til ca. 10. juni, men da var det dessverre slutt. Sommersesongen på tunet er i full gang med Fortidsminneforeningen i helgene, og stedets høner produserer egg. De tar ikke sommerferie!

Fremdeles er trær et hett tema. Det blir nesten "hakk i plata", men det er utrolig mange som trenger hjelp til å bevare trærne sine. Det ser ut til at det kan bli en rettsak til i nærmeste framtid. Det er bra, for den kan skape presedens for lignende saker.

Det har vært varierende opplevelser med innlevering av plast. Jeg beklager hvis flere har vært på Grønmo eller Brobekk med plastavfall og fått beskjed om å kaste det i brennbart. Vi har tatt dette opp og de spesielle stativene skal være på plass igjen.

For oss på Vøienvolden har forsommeren vært konsentrert om åpningen av Frønsvollen. Det ble en vakker dag med 200 gjester til stede i sommerheten. Tusen takk til den som kom med en pengegave til oss og ikke ønsket oppmerksomhet! Salget av diverse artikler gikk ikke så strykende. Gikk dere glipp av noe på åpningsdagen, henvend dere til oss.

Bidrag til arbeidet med ny Markalov har nå kommet opp i kr 26.000. Vi fikk nylig inn et større beløp fra Nordmarken Velforening. Takk til alle sammen!!
Laila Holmen

Onsdagsforedrag på Frønsvollen

NOA startet før sommerferien med et eget onsdagsforum på Frønsvollen. Tanken er å invitere aktuelle foredragsholdere til å sette søkelyset på aktuelle saker, sette våre aktiviteter inn i en større sammenheng, få fram alternative måter å se på utfordringene, og å spore oss til innsats. Her skal naturvernere kunne møtes til kunnskapsoppbygging, diskusjon og mobilisering. Åpningsforedraget til Øystein Dahle i World Watch Institute slo an tonen, med et meget tankevekkende foredrag om forbruk og glo-

bale miljøutfordringer: Det holder ikke å redusere vårt vestlige forbruk med 1/10, vi må redusere det til 1/10, skal vi greie å stanse klimatrusselen, samtidig med en rettferdig fordeling av ressursene. I høstens foredrag ønsker vi å gå videre med de globale utfordringene og hvordan disse kan takles. Den nye miljøbevisstheten fordrer at vi skaffer oss kunnskap og argumenter, diskuterer muligheter og begrensninger, og setter oss selv i stand til å bidra til å løse utfordringene.

Da sommerferien ikke er den letteste tiden å få tak i folk, har vi ikke foredragslisten for høsten klar. Men vi tar sikte på å ha minst 4 foredrag på Frønsvollen, annenhver onsdag. Så sett allerede nå av 29.8., 12.9., 26.9. og 10. oktober. Listen over foredragene legger vi ut på www.noa.no i løpet av uke 34. Kom gjerne rett fra jobb. Ta med mat og drikk. Vi serverer Kaffe/te og vaffel eller svele.

NOA ønsker vel møtt til høstens diskusjonsforum!

Seterdriften i Marka gjenopptatt – Frønsvollen åpnet

Den 10. juni var 200 gjester til stede da byråd for Miljø og Samferdsel, Peter N. Myhre, foretok den offisielle åpningen av Frønsvollen som seter og som NOAs nye senter for Markakulturen og eventyrskogene. Både kommunens innsats for friluftsliv og naturvern, og NOAs innsats i markasaken og i en rekke andre saker fikk mye skryt.

Byråd Peter N. Myhre åpner Frønsvollen. Styreleder Nikolai Norman til høyre for grillen.

Kamp for grønne lunger gir resultater!

Stem på et grønt parti ved kommunevalget!

av Margrethe Geelmuyden, leder Nettverk for vern av grønne lunger www.gronnelunger.no

Felles kamp for grønne lunger nytter. Siste gode nyhet er at stortingsrepresentant Karin Yrvin vil be regjeringen utrede behovet for et lovfestet vern av Oslos grønne lunger. Dette er et viktig skritt for å sikre grøntområder der folk bor. Det viser at politikerne begynner å våkne. Men kampen er ikke vunnet. Presset på arealene er stort. Uten naboaksjoner og arbeid fra organisasjoner som Naturvernforbundet risikerer vi at politikerne sovner av igjen og grøntområder bygges ut.

Historisk møte

Det har skjedd mye for grønne lunger de siste to årene. Nettverk for vern av grønne lunger ble etablert våren 2006 av Aksjonsgrupper og miljøorganisasjoner som vil sloss sammen for parker og friområder. I vår holdt nettverket valgkampmøte i Samfunnssalen i Oslo. Topper fra alle Oslopartiene debatterte grønne lunger for 400 tilhørere. "dette er historisk" sa Rune Gerhardsen som mente at tiden er kommet for å legge varig vern på viktige grøntarealer i Oslo. Partiene, med unntak av Frp snakket varmt om friområder. Aftenpostens leder fulgte opp møtet med et krav til byens

politikere om å ta vare på byens friområder og grønne lunger.

Voldsom nedbygging

Engasjementet rundt grønne lunger skyldes ikke minst at store områder er bygget ned siste 12 år. En fersk undersøkelse gjort av professor i landskapsarkitektur Kine Halvorsen Thorén ved UMB viser at 4500 mål med grøntarealer, tilsvarende arealet til 20 slottsparker er bygget ned i Oslo siste 12 år. Halvorsen Thorén var bekymret over den høye nedbyggings-takten av grønne lunger inne i byen.

Hvem skal jeg stemme på?

Grevlingen har spurt partiene

om de vil bygge sosiale formål i grønne lunger i kommende bystyreperiode. Les svarene på side 7 nøye! Partier som er villige til å vurdere nedbygging av grøntarealer fra sak til sak gir et svakere vern av grønne lunger. Løfter om erstatningsarealer og balansert grøntregnskap er heller ikke betryggende. Vi vet at erstatningsarealer ofte er for dårlige eller de blir aldri fremskaffet. Bare er en klar prinsipiell holdning mot nedbygging av grønne lunger gir solid politisk vern.

Ord og handling

Samtidig er ikke valgløfter og politikk alltid det samme. Det er først når vi ser hva partiene stemmer i vanskelige saker, at vi ser hvor dypt miljøengasjementet stikker. Skal vi dømme partienes handlinger siste bystyreperiode, så er det grunn til å være skeptisk til det sittende byråds engasjement for vern av grønne lunger.

En oversikt fra nettverk for vern av grønne lunger viser at i denne bystyreperiode er minst 25 viktige grøntområder forsøkt nedbygget i byggesonen i Oslo. Kommunen selv, med FrP- og Høyre-byrådet i spissen, står for

12 av utbyggingsforsøkene, fortrinnsvis til sosiale formål. Holdningen til vern av friområder har endret seg noe etter massivt folkelig press mot utbygginger. Men det sittende byråd har ingen grønn profil.

Arbeiderpartiets grøntprofil er ikke tydelig. AP stemte mot utbygging av Husebyskogen, men sa ja til utbygging av Årvollskogen. Partiet lanserte i 2005 begrepet Indre Markagrense. Det er et spennende begrep som vi gjerne hører mer om. Før valget må AP fortelle oss hva Indre Markagrense betyr! Sommerens forslag fra stortingsrepresentant Karin Yrvin om å be regjeringen utrede behovet for et lovfestet vern av Oslos grønne lunger er bra!

SV sier de er garantist for vern av grønne lunger. Men en miljøgaranti som ikke kan stå i mot et løfte om full barnehagedekning er for dårlig. SV har flere ganger møtt seg selv i døra og har vært fristet til å legge barnehage på friområder, blant annet på Bjerke og på Grorud. Men SV har strammet inn vernet av grøntområder, og snudde blant annet for å redde Sinsenparken fra utbygging. Ellers er SV en viktig pådriver for vern av grønne lunger som for eksempel Husebyskogen og Geitmyra.

Finansminister Kristin Halvorsens salg av militære tomter til Oslo kommune for å løse barnehagebehovet er et godt grep for å skaffe barnehageplasser uten å ta friområder.

Venstre har en prinsipiell holdning mot nedbygging av grøntarealer. Men Venstre gikk seg bort på Tiedemannsjordet, og

stemte for utbygging. Etter at Ane Willumsens dissenterte og stemte for utbygging i Husebyskogen i ambassadesaken har Venstre nå programfestet vern av Husebyskogen. Ellers har Venstre stemt konsekvent for det grønne. Venstre og SV er ofte i tospann pådrivere for bevaring i enkeltsaker.

Kristelig Folkeparti har vært en pådriver for åpning av elvene i Oslo. Men Krf, med Anne Katrine Tornås i spissen stemte for nedbygging av 40 mål friområde i Husebyskogen. Vi har grunn til å tro at den nye gruppelederen Aud Kvalbein står for en klarere grøntprofil enn forgjengeren Tornås, som nå slutter i bystyret.

Rødt, RV, eller Rødt som de heter nå, har konsekvent stemt mot utbygginger på grøntområder og har en uomtvistelig grønn profil.

Senterpartiet har ikke sittet i bystyret siste periode og kan ikke vurderes for sine handlinger. Men Senterpartiet lanserer seg som garantist for vern av grøntområder.

Kommunalminister Åslaug Hagas utspill i sommer om begrenset

bruk av midlertidige utbygginger er et signal om at Senterpartiet mener alvor med å ta vare på det grønne der vi bor. Vi hører gjerne mer fra kommunalministeren for å få slutt på midlertidige utbygginger i grøntområder.

Det skjer altså mye positivt politisk for de grønne lungene. Men fortsatt står kampen fra areal til areal, og det er all grunn for Naturvernforbundet og lokale aksjonsgrupper å være årvåkne og bry seg når grøntområder trues. Fortsett kampen og bruk stemmen ved kommunevalget til å fylle rådhus og bydelsutvalg med grønne politikere! Lykke til og godt valg!!

Faksimile fra Aftenposten Aften 18. mai 2007

GAMMELT TURKART fra 1912 selges til inntekt for NOAs Markasenter på Frønsvollen

Kartet viser stier, skiløyper, hytter og hoppbakker i området mellom Kobberhaugen og Frognerseteren.

For kr 150.- + porto kan du skaffe deg en kopi (70x150) av Nils Hauges gamle turkart (Markagrensens far). Bestilles fra Laila: laila@noa.no eller 22383520

GRØNT DIKT

Under på under (i all uhøytidelighet)

Når våren kommer skjærer små gutter seljer til ugjenkjenlighet for å spikke piler og buer og stenger til hytter med grønne kvister til tak.

Disse små gutter vokser opp og blir gamle menn som hver vår undrer seg over at seljer som små gutter skjærer til ugjenkjenlighet for å spikke piler og buer og stenger til hytter med grønne kvister til tak, igjen vokser til på ny, til små gutter igjen kommer og skjærer seljene til ugjenkjenlighet for å spikke piler og buer ...

Innsendt

Miljøspørsmål i kommune- og fylkestingvalget

Med henblikk på kommunevalget har vi i NOA skriftlig spurt Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig folkeparti, RV, Senterpartiet, SV og Venstre ved partikontorene både i Oslo og i Akershus om deres syn på en del miljøspørsmål. Partiene gir ganske klare svar på hvordan de vil håndtere miljøverdiene om de kommer i maktposisjon. Vi kan her presentere en rekke interessante svar og kommentarer. Vi overlater til leserne å tolke svarene og trekke sine konklusjoner. Svaralternativene på spørsmålene som ble stilt var ja, nei, vet ikke, med anledning til kommentarer. Spørsmålene som ble stilt var gruppert i temaer med en kort innledning fra oss.

VERN AV MARKAS GRENSER OG INNHOLD

Markagrensen ble etablert som begrep før krigen. Marka omfatter 1700 km² skogstereng i fem fylker og 19 kommuner. Det er i tillegg registrert Marka-områder i Follo og i Hurum-marka som blir stadig viktigere for en sterkt voksende befolkning i kommunene rundt indre Oslofjord.

Spørsmål 1.

Vil ditt parti arbeide for at den eksisterende Markagrensa lovfestes?

Akershus Frp svarte: Nei. **Akershus Høyre** svarte: Dette er Oslo Høyre sitt område, og faller utenfor Akershus Høyre sitt nedslagsfelt. **Akershus Krf** svarte: Ja. **Akershus Sp** svarte: Nei. Akershus Senterparti vil at markagrensa ikke blir satt slik at utbyggingsmønsteret presses over i verneverdig kulturlandskap og på dyrka mark. Regjeringens arbeid med en lovregulering av markagrensa må gi mulighet for en tilpassing av grensene i kommuner hvor dagens grenser ikke er godt tilpasset vernebehovene. **Oslo Ap** svarte: Ja. **Oslo Høyre** svarte: Nei, men dette blir et spørsmål om form. Oslo Høyre er for Markagrensen og vern av Marka. Vi er imidlertid mot at rikspolitikere skal overstyre det lokale selvstyret. Oslo kommune har i flere tiår bevart Marka gjennom en interkommunale avtale, og tror ikke at Marka vernes bedre ved at ansiktsløse byråkrater i staten forvalter en lov i stedet for at lokale folkevalgte kan stilles til ansvar av velgerne. **Oslo Krf** svarte: Ja. **Oslo RV** svarte: Ja. **Oslo SV** svarte: Ja. **Oslo Venstre** svarte: Ja.

Spørsmål 2.

Vil ditt parti arbeide for at Marka utvides med viktige natur- og friluftslivsområder som ikke inngår i Marka i dag?

Akershus Frp svarte: Nei. **Akershus Høyre** viste til svar på spørsmål 1. **Akershus Krf** svarte: Nei. **Akershus Sp** svarte: Ja, marka bør inneholde områder som ikke er innenfor markagrensa i dag. **Oslo Ap** svarte: Ja. **Oslo Høyre** svarte: Nei. Oslo kommunes skoger er store og Marka strekker seg over flere fylker. Vi må fortsatt verne Markagrensa. Men pr. i dag ser vi ikke behov for å utvide Markagrensa ytterligere, men enkeltområder vil vi selvfølgelig vurdere. **Oslo Krf** svarte: Det er vanskelig å si på generelt grunnlag. **Oslo RV** svarte: Ja. **Oslo SV** svarte: Ja. **Oslo Venstre** svarte: Ja.

Spørsmål 3.

Vil ditt parti arbeide for at idrettsanlegg (ut over ordinære skiløyper etc.) i Marka konsentreres til et fåtalls mindre områder i Markas randsoner?

Akershus Frp svarte: Nei. **Akershus Høyre** viste til svar på spørsmål 1. **Akershus Krf** svarte: Vil vurdere det. **Akershus Sp** svarte: Ja, inngrepene i marka bør begrenses også når det gjelder idrettsanlegg. Her er det imidlertid store forskjeller på kommunene. **Oslo Ap** svarte: Ja. **Oslo Høyre** svarte: Ja. Vi er restriktive i forhold til eksisterende og nye idrettsanlegg i Markas randsoner. Vi tror vernet av Marka kan styrkes ved at enkelte idrettsanlegg ligger/bygges i randsonen. Disse anleggene vil sikre at det ikke bygges innover i Marka. **Oslo Krf** svarte: Ja. **Oslo RV** svarte: Ja. **Oslo SV** svarte: Det er ikke helt klart hva et fåtall innebærer, men det er ikke aktuelt for oss å bruke store nye områder i marka til idrett hvis det ikke allerede er en aktivitet der. Forbedringer av eksisterende anlegg er vi åpne for. Vi viser også til Flerbruksplan for Oslo komunes skoger hvor vi har

pekt ut enkeltområder for idrett hvor hvert enkelt område, om det skal utvikles, må reguleres og behandles. **Oslo Venstre** svarte: Ja.

Spørsmål 4.

Vil ditt parti arbeide for at skogbruket i Marka reguleres av den nye Markaloven?

Akershus Frp svarte: Nei. **Akershus Høyre** viste til svar på spørsmål 1. **Akershus Krf** svarte: Ja, men man må ha moderne skjøtsel. **Akershus Sp** svarte: Ja. **Oslo Ap** svarte: Ja. **Oslo Høyre** svarte: Nei. Dette er allerede godt ivarett av "Mål og retningslinjer for forvaltning av Oslo kommunes skoger", vedtatt av bystyret i 2005. Ref. svaret til spørsmål 1 er Høyre skeptiske til om det er hensiktsmessig å lovregulere slike forhold. **Oslo Krf** svarte: Vet ikke. **Oslo RV** svarte: Ja. **Oslo SV** svarte: Ja – vi mener at dagens skogbruk må underordnes hensynet til friluftslivet og biologisk mangfold. Kommunens forvaltning av egen skog er et forbilde. Markaloven er et sjumilssteg i retning av å få regulert dette, og vi vil fortsette å stå på. **Oslo Venstre** svarte: Ja. Venstre går inn for at Markaloven skal gi kommunene større myndighet til å stille miljøkrav overfor skogbruket.

Spørsmål 5.

Vil ditt parti arbeide for at forvaltningsmodellen til Oslo kommune gjøres gjeldende for resten av Marka?

Akershus Frp svarte: Vet ikke. **Akershus Høyre** viste til svar på spørsmål 1. **Akershus Krf** svarte: Ja. **Akershus Sp** svarte: Nei. Forvaltningen må tilpasses lokale forhold. **Oslo Ap** svarte: Ja. **Oslo Høyre** svarte: Ja, i et frivillig samarbeid med grunneierne. **Oslo Krf** svarte: Ja. **Oslo RV** svarte: Nei. Tviler på at Oslos forvaltningsmodell er god nok for å ivareta naturinteressene i Marka mot kommersielle skieier- og utbyggingsinteresser. I den grad den ivaretar naturinteressene bedre enn ordninga i andre Marka-kommuner, bør vi bygge videre på det som er bra i Oslos forvaltningsmodell. **Oslo SV** svarte: Ja. **Oslo Venstre** svarte: Ja. Venstre går inn for at Markaloven skal gi kommunene større myndighet til å stille miljøkrav overfor skogbruket.

TRIVELIGE OG MILJØVENNLIGE BYER OG TETTSTEDER

Veksten i hovedstadsområdet er stor, og behovet for miljøvennlig byutvikling må prioriteres høyt. Hovedutfordringene knyttet til utviklingen ligger i å redusere miljøpåvirkning i form av avfall og utslipp, og i å ta vare på de kvalitetene som gjør det godt å bo i byen/tettstedet.

Spørsmål 6.

Vil ditt parti arbeide for en lovhjemmel eller en bindende arealplan som sikrer alle store trær i byggesonen mot vilkårlig nedhugging?

Akershus Frp svarte: Ja. **Akershus Høyre** svarte: Nei, det vil ikke være aktuelt med noen egen lov for dette. **Akershus Krf** svarte: Ja, i de største tettsteder. **Akershus Sp** svarte: Ja til bindende kommunale arealplaner, nei til lovhjemmel. **Oslo Ap** svarte: Vi mener dette kan løses gjennom reguleringsplaner. **Oslo Høyre** svarte: Nei, det vil ikke være realistisk eller hensiktsmessig å lovregulere et slikt vern av trær, ref. svar på spørsmål 1. **Oslo Krf** svarte: Ja. **Oslo RV** svarte: Ja. **Oslo SV** svarte: Ja. **Oslo Venstre** svarte: Ja.

Spørsmål 7.

Vil ditt parti stanse bruken av grønne lunger til offentlige formål (barnehager, eldrehjem etc)? Presiser gjerne om deres svar kun er knyttet til regulerte friområder eller om det også gjelder uregulerte områder som er mye brukt til fritidsaktiviteter og rekreasjon.

Akershus Frp svarte: Nei. **Akershus Høyre** svarte: Nei, partiet er opptatt av å verne grønne lunger, men dette må veies mot behovet for grunnleggende velferdstilbud. **Akershus Krf** svarte: Ja, men det er en skjønnsmessig vurdering. **Akershus Sp** svarte: Senterpartiet vil stanse bruken av regulerte friområder, uregulerte rekreasjonsområder, dyrka og dyrkbar mark i pressområder. **Oslo Ap** svarte: Ja. **Oslo Høyre** svarte: Nei. Høyre fører en meget streng praksis, og omregulerer så og si aldri friområde til offentlige formål eller andre formål. I et par enkeltstående tilfeller har det likevel skjedd, i en avveining mot sterke overordnede hensyn. Vi legger dog vekt på at det samlede areal av friområder ikke skal minskes. Høyre er også opptatt av at det skal settes av grøntområder ved større utbygginger og at nye grøntområder opparbeides. **Oslo Krf** svarte: Ja. Krf vil arbeide for et arealregnskap som går i pluss i forhold til grønne lunger og friområder. Rikspolitiske retningslinjer for barn og unge avgjør hvilke uregulerte områder som er å anse som friområder. **Oslo RV** svarte: Ja. **Oslo SV** svarte: Ja – vi ønsker en stortilt kartlegging av alle byens grønne områder med det målet at alle grønne områder sikres et varig vern. SV er garantisten mot utbygging av grønne områder. **Oslo Venstre** svar-

te: Ja. Venstre ønsker å verne grøntområder mot utbygging, uavhengig av hva de er regulert til i dag.

Spørsmål 8.

Vil ditt parti bidra til en sammenknytting av Oslos grøntstruktur? Hvordan ser dere for dere at dette kan foregå?

Akershus Frp svarte: Vet ikke. **Akershus Høyre** henviste til Oslo Høyre. **Akershus Krf** svarte at de svarer for Akershus. **Akershus Sp** svarte: Dette gjelder først og fremst Oslo og ikke Akershus. Henviser derfor til Oslo Senterparti. **Oslo Ap** svarte: Ja, ved å utvide tur- og sykkelveinettet, fullføre arbeidet med for eksempel Grønn Rute (turvei B9). **Oslo Høyre** svarte: Nei. Dette høres ikke ut som et praktisk prinsipp, men vi vurderer gjerne de enkelte områdene. Vi prioriterer nok heller å bygge ut gangveier, sykkelstier og nye grønne lunger i byggesonen. **Oslo Krf** svarte: Vet ikke. **Oslo RV** svarte: Ja. For at det i det hele tatt skal gi mening å snakke om sammenknytning, må det først bli stans i pågående eller vedtatt nedbygging av grønne lunger og friområder, slik som bystyrets «ja» til USA-ambassade på Huseby (H+Frp+Krf+1V+1SV+1A) og vedtaket (mot RVs stemmer) om å la Universitetet bygge ned den grønne ballplassen utafor Botanisk hage på Tøyen. RV meiner Oslo bystyre skal stille krav til utbyggere om at nye byggeprosjekter ikke skal få ete seg inn på grønne områder. Vi er for nytt veksthus på Tøyen, men det må plasseres slik at den grønne ballplassen ikke ødelegges, osv. i sak etter sak. I noen tilfeller betyr dette at ønskete byggeprosjekter må skrinlegges, i andre tilfeller betyr det at de må endres og kostnadene kan bli høyere for utbyggerne. Vi mener det er riktig å pålegge dem å betale den prisen for å gradvis få en by med en bedre og mer livskraftig grøntstruktur. **Oslo SV** svarte: Ja – åpning av byens elver og bekker, tette hull i grønt – og turveinettet og bygge ut grønnstrukturplanen for Groruddalen, er viktige momenter. Det viktige er at det gjøres planmessig, og at vi tar de områdene som har størst bruksverdi/naturverdi først. **Oslo Venstre** svarte: Ja. Venstre vil ferdigstille turveinettet, gjenåpne bekker og elver og etablere et helhetlig verneområde (bynasjonalpark) med Maridalen, Akerselva miljøpark, Bygdøy, Hovedøya, Ekebergskrenten og Østensjøvannet. Grøntområder som i dag ikke er regulert som friareal må få et bedre vern gjennom omregulering.

Spørsmål 9.

Vil ditt parti arbeide for en kildesortering av avfall som minst omfatter organisk avfall, papir, plast og metall, i tillegg til restavfallet?

Akershus Frp svarte: Ja. **Akershus Høyre** svarte: Ja, dette er noe vi vil vurdere å satse på. **Akershus Krf** svarte: Ja, det er da selvsagt! **Akershus Sp** svarte: Det foregår en bra kildesortering i mange Akershus-kommuner. Vi vil videreutvikle kildesorteringen slik at den blir enda bedre. Sorteringen må også gjelde borettslag og sameier, ikke bare enkeltstående hus. **Oslo Ap** svarte: Ja. **Oslo Høyre** svarte: Ja. Oslo Bystyre har besluttet at det skal igangsettes kildesortering av matavfall i Oslo og at det skal etableres to nye utsorteringsanlegg og ett biogassanlegg for behandling av matavfall i Oslo. De nye anleggene vil stå ferdig i løpet av 2011 og skal ta i mot omtrent 30 000 tonn matavfall årlig fra byens borgere. **Oslo Krf** svarte: Ja. KrF har vært en pådriver i bystyret for avfallsplanen. **Oslo RV** svarte: Ja. **Oslo SV** svarte: Ja – Oslo skal ha fullskala kildesortering i løpet av kommende valgperiode. **Oslo Venstre** svarte: Ja.

TURVEIENE

Oslo har et nett av regulerte turveier som følger bilfrie, mest mulig grønne traseer gjennom byen fra tettbebyggelsen ut til Marka, og mellom tettstedene. En rekke steder sperres imidlertid attraktive turveitraseer svært effektivt av: 1) jernbanen og t-banen som langs Alna nedenfor Bryn, og innerst i Groruddalen mellom Haugenstua og Grorud, og Lysakerelva ved Jar. 2) motorveier som ved Manglerud, ved Sogn, ved Berg og mellom Rødtvet og Veitvet. 3) private teiger som ved Lillevann. Mange av traseene trenger også opparbeidelse, skilting og vedlikehold.

Spørsmål 10.

Vil ditt parti over neste fireårsperiode

Akershus Frp: (ubesvart). **Akershus Høyre** svarte: Dette vil være Oslo Høyre sitt ansvar å svare på, ikke Akershus Høyre. **Akershus Krf** svarte: Et Oslo-spørsmål. **Akershus Sp** lot det stå ubesvart (Oslo-sak). **Oslo Ap** svarte: Arbeiderpartiet har prioritert turveier i

bevilge penger til å løse disse problemene med: a) årlig over kr 25 millioner? b) årlig over kr 10 millioner? c) årlig over kr 5 millioner? d) eller ingen-ting?

inneværende periode, men la i siste budsjett inn ca 10 millioner mer enn budsjettforliket til de borgerlige. Vi kan ikke forutsi størrelsen på slike bevilgninger i de kommende budsjetter nå, men vi vil prioritere turveier. **Oslo Høyre** svarte: I 2007 bevilget det borgerlige budsjettforliket 15 millioner kr til turveier og 20 millioner kr til gang- og sykkelstier. Dette arbeidet skal fortsette, men det vil være useriøst og umulig å love en sum nå. Størrelsen på beløpet må vi komme tilbake til i de kommende budsjettbehandlinger når vi vet hva kommunen har til disposisjon. **Oslo Krf** svarte: Ja på b) årlig over 10 millioner. **Oslo RV** svarte: Ja til a), men 25 millioner kroner årlig er et helt utilstrekkelig beløp for å realisere bilfrie, mest mulig grønne turtraseer fra byen til marka. RV vil gjerne samarbeide med de berørte organisasjonene for å få realisert de viktigste av disse turtraseene i løpet av neste fireårsperiode. **Oslo SV** svarte: Ja på a). Ja – vi mener det må satses langt mer på turveiopprusting og utbygging i kommende periode enn det som har vært gjort til nå og vi vil gå inn for å bruke ca 100 mill i investeringer på turveier i kommende periode. **Oslo Venstre** svarte: Ja (til årlig over 25 millioner).

KULTURLANDSKAP

Den sterke sentraliseringen medfører et betydelig press på jordbruksarealer og viktige kulturlandskap. Matvaresikkerhet og beredskap i tilfelle klimakrisen vanskeliggjør mattilgangen er viktige tema å reise på nytt. I tillegg utgjør kulturlandskapene i Oslo og Akershus viktige elementer i vårt nærmiljø.

Spørsmål 11.

Vil ditt parti arbeide for at dyrka jord får en bedre beskyttelse mot nedbygging?

Akershus Frp svarte: Nei. **Akershus Høyre** svarte: Vi er opptatt av jordvern men mener beskyttelsen er god nok og må avveies mot andre behov. **Akershus Krf** svarte: Ja. **Akershus Sp** svarte: Ja. Selvsagt! Å sikre dyrka og dyrkbar mark mot nedbygging er en av hovedsakene til Senterpartiet. **Oslo Ap** svarte: Ja, gjennom aktiv bruk av plan- og bygningsloven. **Oslo Høyre** svarte: Nei. Vi er opptatt av jordvern, men mener beskyttelsen er god nok. **Oslo Krf** svarte: Ja. **Oslo RV** svarte: Ja. **Oslo SV** svarte: Ja. **Oslo Venstre** svarte: Ja.

Spørsmål 12.

Hvilke formål mener ditt parti kan unntas fra et strengt jordvern?

Akershus Frp: (ubesvart). **Akershus Høyre** svarte: Akershus Høyre er opptatt av en rasjonell politikk, der man forener hensyn til vern og det behovet for utbygging man faktisk har. Vi vil ha en streng jordvernpolitikk, men uten å glemme at det vil ofte være behov for å ikke tolke dette helt rigid. **Akershus Krf** svarte: Kollektivtrafikk og gang- og sykkelveier. **Akershus Sp** svarte: Senterpartiet er generelt svært restriktive når det gjelder jordvern og mener det må være svært store samfunnsnyttige formål og ikke private interesser som eventuelt skal unntas. **Oslo Ap**: (ubesvart). **Oslo Høyre**: (ubesvart) **Oslo Krf**: (ubesvart). **Oslo RV** svarte: Ja. For Oslos del ser vi ingen grunn til å tillate mer nedbygging av det lille som er igjen av jordbruksarealer. Men der veier uten gang- og sykkelveier går gjennom jordbruksområder mener vi det kan være riktig å tillate utvidning for å få trygg vei for myke trafikanter. **Oslo SV** svarte: Ja. Forskjellige aktiviteter som knytter seg til det enkle friluftsliv, eks natur- og turstier, turveier. Utvidelse av besøksgårder med nye tilbud som skaper forståelse for behovet for jordvern, eks Sørlie gård i Østmarka. **Oslo Venstre** svarte: Miljøvennlig byutvikling ved kollektivknutepunkt, og utbygging av et nytt moderne jernbanenett vil kunne komme i konflikt med et strengt jordvern.

Spørsmål 13.

Vil ditt parti arbeide mot at dyrka jord benyttes til produksjon av bio-energi og/eller bio-drivstoff?

Akershus Frp svarte: Ja. **Akershus Høyre** svarte: Det er klare problemer knyttet til at matareal blir brukt til energiproduksjon globalt og vi ser truslene her, men Akershus Høyre ser ikke på dette som et stort problem i Norge. **Akershus Krf** svarte: Nei. **Akershus Sp** svarte: Vi er åpne for produksjon av noe råstoff til biodisel, men ønsker ikke gjenplantning for å skaffe virke til forbrenning. **Oslo Ap** svarte: Oslo Arbeiderparti har ikke vedtatt politikk på dette, dette er ikke noe Oslo Bystyre har myndighet til å regulere. Vi ønsker at biogass i Oslo i første omgang skal produseres fra matavfall. **Oslo Høyre** svarte: Nei. Høyre ser åpenbare problemer knyttet til at matareal blir brukt til

energiproduksjon globalt, men Oslo Høyre ser ikke på dette som et problem i Oslo lokalt eller Norge nasjonalt. På riksplan satser Høyre stort på forskning på nye energiformer. Norge har ikke råd til noe hvileskjær i forskningen. **Oslo KrF** svarte: Ja. **Oslo RV** svarte: Ja. Omlegging fra matproduksjon til dyrking av biodrivstoff er et blindspor i dagens verden. **Oslo SV** svarte: Nei? For å redusere utslipp fra biler, trenger vi å produsere miljøvennlig drivstoff. Da er det viktig at det biologiske materialet er så kortreist som mulig. Vi håper utviklingen av biodrivstoff fra fiskeavfall og cellulose blir mer vellykket. Det vil kunne gjøre oss mer selvforsynt med klimanøytral energi. All slik produksjon må ha strenge miljøkrav. Men vi ser at dette må skje i et begrenset omfang. En omfattende produksjon i verden vil kunne gå utover helt nødvendig matproduksjon. **Oslo Venstre** svarte: Nei. Også produksjon av bio-energi og bio-drivstoff må underlegges strenge miljøkrav. Det bør etableres en ordning med miljømerking av biodrivstoff og biobrensel.

Spørsmål 14.

Vil ditt parti støtte lovfestet vern av de mest verdifulle kulturlandskapene? (Eks. på større områder: Sørkedalen i Oslo, og Svartskog og Tanumplatået i Akershus)

Akershus Frp svarte: Vet ikke. **Akershus Høyre** svarte: Akershus Høyre er opptatt av vern, men dette vil i stor grad avgjøres nasjonalt. **Akershus KrF** svarte: Ja, men dette handler om skjønn. **Akershus Sp** svarte: Ja! Dette er svært viktig og bør også omfatte områder med spesielt stort biologisk mangfold som Engervannet i Bærum. **Oslo Ap** svarte: Vi vil verne i Sørkedalen. **Oslo Høyre** svarte: Nei. Det er viktig å verne verdifulle kulturlandskap, og vi har lokalt tatt til orde for flere verneplaner. Vernet blir ikke bedre av at ansiktsløse statlige byråkrater overtar forvaltningen fra lokale folkevalgte, ref. svar på spørsmål 1. Høyre er derfor mot at rikspolitikere skal overstyre det lokale selvstyret. **Oslo KrF** svarte: Vet ikke. **Oslo RV** svarte: Ja. **Oslo SV** svarte: Ja. **Oslo Venstre** svarte: Ja, i tillegg vil Venstre satse sterkere på vedlikehold av viktige kulturlandskap i samarbeid mellom grunneiere, frivillige organisasjoner og Oslo kommune. Aktivt vedlikehold må skje uavhengig av om området er vernet av staten eller ikke.

AREALPLANLEGGING OG SAMFERDSEL

Utslipp av klimagasser utgjør en global trussel mot biologisk mangfold og livsgrunnlaget på jorda. I vårt distrikt utgjør samferdselen det største bidraget til utslippene, og er samtidig en betydelig negativ miljøfaktor i byer og tettsteder. Det er nær sammenheng mellom hvordan arealbruken organiseres og behovet for transport/hvilke transportmidler som foretrekkes. Konsentrasjon av utbygging rundt kollektivknutepunkt kan bidra både til reduserte utslipp fra biltrafikk og redusert press på viktige arealer.

Spørsmål 15.

Vil ditt parti arbeide for fortetting og konsentrert utbygging av boliger og større arbeidsplasser sentrumsnært eller i nær tilknytning til tunge kollektivårer?

Akershus Frp svarte: Vi vil ikke arbeide for fortetting, men først og fremst ved kollektivårer. **Akershus Høyre** svarte: Dette vil være hensiktsmessig, bl.a. for å gjøre kollektivtrafikk attraktivt og for å sikre rasjonell arealplanlegging, men det er opp til kommunen å bestemme dette. **Akershus KrF** svarte: Ja. **Akershus Sp** svarte: Ja, Senterpartiet ønsker at alle nye boligområder skal legges i tilknytning til eksisterende kollektivtransport og vil ha en sterkere fortetting bla gjennom å bygge boligblokker med flere etasjer. Dette gjelder også arbeidsplasser. **Oslo Ap** svarte: Ja. **Oslo Høyre** svarte: Ja. Utbyggingen av boliger og arbeidsplasser vil vi skal skje ved fortetting på trafikknutepunkter med god kollektivdekning. Dette vil også gjøre kollektivtrafikk mer attraktivt og for å sikre rasjonell arealplanlegging. Dette betyr at vi må tåle noe tettere og høyere bebyggelse i sentrumsnære områder og ved slike knutepunkter, for eksempel i Bjørvika. **Oslo KrF** svarte: Ja. **Oslo RV** svarte: Både ja og nei. Oslo trenger en ny byplanpolitikk der arbeidsplasser og boliger plasseres slik at utbygginga i minst mulig grad øker transportbehovet. Generelt om privatbilisme vs. kollektivtrafikk: Privatbilen er ekstremt plasskrevende (den trenger veier pluss parkeringsplasser hjemme, ved kontor, på butikken ...). Dersom en reduserer bilbruken, vil det gi ledig plass både til bedre utnytting av boligområdene og til flere grønne lunger. **Oslo SV** svarte: Ja. **Oslo Venstre** svarte: Ja.

Spørsmål 16.

Vil ditt parti

Akershus Frp svarte: FrP støtter en forsterkning, men lønnsomhet er vesentlig. Underlig at AP/SV ikke har løst disse utfordringene gjennom alle de årene de har hatt flertall! Oslo

arbeide for en radikal forsterking av kollektivtrafikken (utbygging av kapasitet og økte ressurser til drift)?

pakkene har fått sterk kritikk av riksrevisjonen. **Akershus Høyre** svarte: Ja, Høyre ønsker å satse på kollektivtrafikk. For detaljer, henvises det til fylkestingsprogrammet og deltakelse i Oslopakke 3. **Akershus KrF** svarte: Ja. **Akershus Sp** svarte: Ja. Senterpartiet arbeider for flere og hyppigere avganger, forlengede ruter, økte ressurser til investering med mer. Vi ønsker at alle i Akershus skal ha en reell mulighet til å velge kollektivt framfor privatbil. **Oslo Ap** svarte: Ja. **Oslo Høyre** svarte: Ja, Høyre vil satse stort å bygge ut og bedre kollektivtilbud. Vi vil satse på flere avganger, nytt, attraktivt og mer energieffektivt materiell, bedre fremkommelighet gjennom aktiv signalprioritering, bedre tilbud om Park&Ride og bedre vedlikeholdet av materiell og skinneganger. For ytterligere detaljer viser vi til vår deltagelse i Oslopakke 3 og vårt program: <http://oslo.hoyre.no/hendelse/Program>. Vi er også opptatt av at Oslo Sporveiers busser skal gå på mindre miljøfiendtlige drivstoff. **Oslo KrF** svarte: Ja. **Oslo RV** svarte: Ja. **Oslo SV** svarte: Ja. **Oslo Venstre** svarte: Ja.

Spørsmål 17.

Vil ditt parti arbeide for en økning av veikapasiteten inn til Oslo?

Akershus Frp svarte: Ja. **Akershus Høyre** svarte: Ja. **Akershus KrF** svarte: Nei, men i Oslopakke 3 er E18 viktig for kollektivfeltet. **Akershus Sp** svarte: Ikke utover det som ligger i Oslopakke 3. Vi vil derimot arbeide for å bedre veistandarden bl.a. for å tilrettelegge bedre for buss. **Oslo Ap** svarte: Nei. **Oslo Høyre** svarte: Ja. **Oslo KrF** svarte: Nei. Ikke utover det som ligger i Oslopakke 3. **Oslo RV** svarte: Nei. **Oslo SV** svarte: Nei. **Oslo Venstre** svarte: Nei.

Spørsmål 18.

Vil ditt parti arbeide for gratis kollektivtrafikk for å redusere bilbruken?

Akershus Frp svarte: Nei. **Akershus Høyre** svarte: Nei, men vi er opptatt av at tilbudet blir billigere og at vi får en takstzone i Akershus. **Akershus KrF** svarte: Nei, problemet i Akershus er det totale tilbudet. **Akershus Sp** svarte: Ja. Senterpartiet vil senke kollektivprisene. I første rekke vil vi at ungdoms-, honnør- og månedskort skal bli betydelig billigere. **Oslo Ap** svarte: Vi ønsker å redusere prisen på kollektivtransport, blant annet sette ned prisen på månedskort med 100 kroner. **Oslo Høyre** svarte: Nei, et slikt vedtak vil svekke Oslo Sporveiers inntekter, og deres muligheter til å drive og investere i bedre kollektivtrafikk. Ingen partier vil noen gang realistisk kunne bevilge en tilsvarende sum som inntektsbortfallet. Egne inntekter sikrer også at Sporveien motiveres til å frakte flest mulig passasjerer. **Oslo KrF** svarte: Nei. KrF ønsker lange periodekort til sterkt reduserte priser. **Oslo RV** svarte: Ja. **Oslo SV** svarte: Ja. **Oslo Venstre** svarte: Nei. Kollektivtilbudet bør bli billigere for de som reiser ofte. Prisen på månedskort må reduseres til 500 kroner for voksne.

Spørsmål 19.

Vil ditt parti arbeide for å redusere kapasiteten for arbeidsplass-parkering i byen og i tettstedene?

Akershus Frp svarte: Nei. **Akershus Høyre** svarte: Nei, men Akershus Høyre ønsker mer Park & Ride, parkering nær kollektivstasjoner, på innfartsårer. **Akershus KrF** svarte: Nei, vil vurdere det. **Akershus Sp** svarte: Vi vil øke kapasiteten på "park'n'ride" ved kollektivknutepunktene og innføre månedskort med gratis parkering for å gjøre det mer attraktivt å benytte seg av tilbudet. **Oslo Ap** svarte: Ja, og for å styrke kollektivtrafikken. **Oslo Høyre** svarte: Nei. **Oslo KrF** svarte: Ja. **Oslo RV** svarte: Ja. **Oslo SV** svarte: Ja. **Oslo Venstre** svarte: Ja.

Spørsmål 20.

Vil ditt parti likestille kollektivreisende og bilbrukere ved å avgiftsbelegge / skatlegge all gratis arbeidsparkering i Oslo?

Akershus Frp svarte: Nei, men vi har foreslått at månedskort betalt av arbeidsgiver ikke skal fordelsbeskattes! **Akershus Høyre** henviser til Oslo Høyre. **Akershus KrF** svarte: Nei, kanskje, men mener månedskort bør bli skattefritt for dem som velger kollektivt **Akershus Sp** svarte: Nei, Senterpartiet vurderer i stedet månedskort med skattefritak for arbeidsgiver. **Oslo Ap** svarte: Vil ha likestilling mellom kollektiv og bil. **Oslo Høyre** svarte: Nei. **Oslo KrF** svarte: Nei. KrF vil heller fjerne fordelsbeskatning på månedskort betalt av arbeidsgiver. **Oslo RV** svarte: Ja. **Oslo SV** svarte: Ja – eller ved å fjerne fordelsbeskatningen av arbeidsgiverbetalt kollektivtransport. **Oslo Venstre** svarte: Ja. Kollektivreisende må sikres bedre skatte- og avgiftsmessige vilkår enn de som velger å bruke bil til og fra jobben. Dette kan også oppnås ved å gi skattefritak for kollektivreiser betalt av arbeidsgiver.

Ski kommune, betrakninger foran valget

av Stein Kr. Martinsen, Naturvernforbundet i Ski

Ski kommune ønsker å framstå som en miljøkommune. Vedtatte visjoner tyder også på at politikerne i Ski er miljøbevisste. Disse visjonene er retningslinjer som administrasjonen har som veivisere i sitt daglige virke. Imidlertid er det lokalpolitikere som er sjef i en kommune. Det viser seg dessverre ofte at lokaldemokratiet kan være ødeleggende for lokale naturkvaliteter. Av og til dukker det opp saker hvor man kan måle politikerne opp mot de visjonene som de selv tidligere har vedtatt. I Ski har vi to slike aktuelle saker.

Ny motorvei

Den første er utredning av en ny E18-trasé gjennom Sørmarka. Her har samtlige partier i Ski uttalt at de ikke ønsker et slikt alternativ utredet. Motivene er nok litt ulike, det viktigste er nok den massive motstanden i Ski mot et slikt inngrep i Sørmarka. For Frp veier det nok tyngst at en utredning av Ski øst vil kunne forsinke hele E18-utbyggingen. Denne saken er vanskelig å måle de ulike partiene på, fordi alle har samme standpunkt og det er for vanskelig å analysere motivene.

og bekkelukking for motocrossbane

Den andre saken er etablering av motocrossbane i Assurdalen. Denne saken er ikke like selvsagt og setter partienes vilje til å prioritere miljø virkelig på prøve. Det er her snakk om å fylle igjen noen hundre meter av et vassdrag som inntil forrige kommuneplan lå innenfor markagren-

sa. Det trengs noe slikt som 100.000 billass med masse før man er klare til å etablere anlegget på toppen.

De viktigste ankepunktene vi har brukt i denne saken er:

- Prioritering av en ny brukergruppe foran en eksisterende brukergruppe med lokal tilknytning.
- Vassdraget renner ut i Follos viktigste drikkevannskilde.
- Konsekvenser for biomangfoldet i vassdraget.
- Støy for beboere i nærheten og brukerne av Sørmarka.

Det er også verdt å merke seg at dette vassdraget inngår i et prosjekt for å implementere EUs vandndirektiv. Vandndirektivet har som mål at alt ferskvann skal ha tilnærmet naturlig tilstand når det gjelder vannløp, kvalitet og økologi.

Bærums politikere miljøtestet før kommunevalget

av Finn Otto Kvillum, Naturvernforbundet i Bærum

Naturvernforbundet i Bærum ønsker å danne seg et bilde av hvor de politiske partiene i Bærum står i natur- og miljøvernsspørsmål foran høstens kommunevalg. Vi har derfor intervjuet sentrale politikere om biologisk mangfold og foretatt en spørreundersøkelse blant partiene.

Norge har som kjent sluttet seg til FN-konvensjonen om å stanse reduksjonen i det biologiske mangfoldet innen 2010. Bærum har et meget rikt biologisk mangfold takket være sin geologiske opprinnelse (mye kalkholdig grunn), marine avsetninger fra den gang da mesteparten av

Ski Venstre har hele tiden ivret for et motocrossanlegg og har ikke klart å se at prosjektet har vokst til å bli en ødeleggende mastodront, og ikke et begrenset anlegg for lokal ungdom. Sammen med Frp er Venstre de ivrigste forkjemperne for dette anlegget. Ved avstemning i juni var det kun SV og KrF som fulltallig stemte imot anlegget. SV har vel hele tiden vært klare i sitt standpunkt, mens KrF har vært voksne nok til å lytte til argumenter underveis.

Det er slike saker som krever politisk mot. Slike saker forteller mer enn et partiprogram hva vi kan vente av partiene i neste periode. Det er da desverre ikke så mange virkelige miljøparti vi har å velge mellom i Ski til høstens kommunevalg.

Plan for sikring av biologisk mangfold

Vi har intervjuet representanter for de partiene som er med i Plan- og miljøutvalget om sikring av det biologiske mangfold i Bærum. De partiene som er representert i utvalget er Ap, Frp, Høyre og Venstre. Alle konkluderte med et klart ja til en sikringsplan! Nylig har kommunestyret vedtatt Miljømelding 2007-2010 (kun til orientering!) der rådmannen bes om å utarbeide en handlingsplan for biologisk mangfold. Det skal bli spennende å se om disse oppløftende signalene fra Plan- og miljøutvalget kommer til uttrykk i kommuneplanens arealdel når den revideres i 2008.

Ti spørsmål om natur og miljø

Spørreundersøkelsen blant de politiske partiene omfattet arts-mangfoldet, boligbygging, jordbruk i Bærum, kollektivtransport i Bærum, kulturvernplanen, markagrensen, Tanumplataet, grønne lunger i Bærum, kunnskap og besvisstgjøring samt andre saker innen natur- og miljøvern. Svarene fra Ap, Frp, Høyre, KrF, Pensjonistpartiet, RV, Sp, SV og Venstre bar preg av stor velvilje når det gjelder hensynet til miljøet. Revisjonen av kommuneplanens arealdel i 2008 blir "eksamen" i partienes handlingsevne.

Siste nummer av vårt medlemsblad Nøttekråka gir en bred dekning av ovennevnte. Bladet ble også sendt til alle kommunestyrerepresentantene og deres varamedlemmer. Vi har dessuten en avtale med lokalavisen Budstikka om at de henimot valget skal omtale vår miljøtesting av politikerne.

Miljøvalg i Skedsmo

Sverre Solberg, leder for Naturvernforbundet i Skedsmo

En halvsides oversikt over de miljøpolitiske skillene i Skedsmo ber Grevlingen om. En umulig oppgave, men vi prøver likevel! Politikerne får ha oss unnskyldt om detaljer har blitt borte. Vår nettside www.naturvern.no/skedsmo vil etter hvert inneholde mer informasjon.

Vi sendte et spørreskjema til alle partiene 23. juni. Seks av åtte partier svarte innen fristen, men fra Venstre (V) og Pensjonistpartiet (PP) fikk vi ingen svar. For V har vi brukt partiprogrammet på nett, men PP hadde ikke noe program på nett og er ikke med. Senterpartiet (Sp) svarte ikke på noen av spørsmålene, men sendte kopi av et par avisinnlegg samt et stort bilde av 1. kandidaten. Høyre svarte heller ikke på spørsmålene, men sendte partiprogrammet og utdrag fra valgkampavisa. FrP, KrF, Ap og SV besvarte våre spørsmål.

Klimapolitikk er åpenbart ikke noe stridstema. Samtlige partier er opp-tatt av fjernvarme, ENØK, kommunale el-biler og kildesortering. Kanskje ikke så rart, i og med at dette allerede er omtalt og vedtatt i den nye kommuneplanen. FrP foreslår i tillegg bygging og utbedring av veier som et klimatiltak i kommunen.

Når det gjelder lokale naturområder spriker partienes syn mer. Vern av raviner er en viktig sak. SV, KrF og V har programfestet en sikring av slike områder, mens Ap svarte at de har etterlyst en oppdatering av en gammel ravineplan, og mener den bør settes på dagsorden igjen. FrP, på den andre siden svarte bare at områder som skal vernes "...bør være eiet av det offentlige". H og Sp svarte ikke. Når det gjelder Nitelva var det politisk enighet om bedre vannkvalitet, men forskjeller i syn på virkemidler. Mens FrP viser til at dette er vannmiljøforumets ansvar, og H legger mest vekt på å "utvikle områdene som friområder", hadde KrF, Ap, SV og V mer konkrete planer om tiltak. V vil at EU-kravene skal være oppfylt innen 2009, mens gjeldende krav er 2015 (2021 for Nitelva).

Men det mest aktuelle stridsspørsmålet er nok synet på Husebyjordet. Her førte et forslag fra Ap, FrP og KrF nylig til et "intensjonsvedtak" (med stemmene til V og PP) om å bygge ut 20 dekar av dette sentrale landbruksområdet med boliger/butikker for å finansiere en kulturlåve og park samme sted. SV, H og Sp gikk imot. Dette er en sak med mange sider, og reguleringsplanen vil komme etter valget. Vedtaket har resultert i stor lokal debatt i media. Tidligere planer om full nedbygging av jordet (fra kommunens planavdeling) ble stoppet etter fakkeltog, protestaksjoner og en spørreundersøkelse blant befolkningen.

Husebyjordet, Skedsmo.

Jørgen Stubbesitter

Ringreven

En mann som Fred Olsen venter det store økonomiske krakket ifølge Dagens Næringsliv. Hvorfor? Jo, han mener vi ikke makter å takle forurensningen og befolkningsekspløsjonen. Vladimir Putin i Russland og Romano Prodi i Italia, og Kåre Willoch i Norge er også bekymret. Problemet deres er det helt motsatte – det er for få fødsler i henholdsvis Russland, Italia og Norge. Jeg går og rusler rundt på Lauvåsen i den utrolig fine og varme sommerdagen sammen med min trivelige turvenn, naboens puddeltispe Leika, og ser ut over bredbygdene i Skedsmo og Nittedal, hvor tyrolerhusene og annen arkitekturimport klumper seg sammen i åssidene og jordekantene (av VVS-grunner, men det får ligge til en annen gang). Tett i tett-byen Oslo strekker seg fra Asker til Lillestrøm, til Ski, til Nittedal. Jeg smaker på de tre statsmennenes problemstilling. "Ikke problemer", sier man på gubbebenken i solveggen utenfor Jesperud alltid så kjekt – bare "muligheter" (snart er vi 600.000 pensjonister). På hytteveggen har jeg et foto av den blå planeten vi bor på, tatt på en av Apolloferdene – et foto til meditasjon. Rift Valley står sentralt i opptaket – der startet vi for et par millioner år siden. Arabia og Midt-Østen går også tydelig frem – derfra spredde kulturelle impulser seg til vårt Vesten. Annetsteds leser jeg at i år 2030 skal vi være ti milliarder mennesker i fellesskapet på den samme blå planeten – vi er i samme båt, så vel som på samme planet. Under Tampa-historien (da Wilhelmsen-båten tok om bord båtflykninger fra Afghanistan og ville landsette dem i Australia) uttalte en tidligere australsk utenriksminister at enhver må kunne slå seg ned hvor som helst, riktignok føyde han til – som på lovlig vis kan brødfø seg selv og sin familie. – Men vår norske levemåte, da? Det er en meget tungtveiende innvending. Men forsøk å sammenligne det norske mennesket anno 1907, 1957 og 2007. Bortsett fra at de fleste av oss har hatt blek hud og slunken evangelisk kristen kulturbakgrunn, er det ikke mer som skygger for fellesnevnen? Imens fortsetter den blå planeten sin ensomme ferd, og Leika ser tillitsfullt opp på sin frende – og om ikke Gaia sparker kraftig bakut, blir kanskje våre slekter med i 2057 også. Vi hører av.

Sett og sakset

Godt det ikke er penger i naturvern
Toppidretten domineres nå av pengemakten. Og slik må det være i en verden der alle relasjoner er redusert til økonomiske forhold, altså forhold mellom kjøper og selger, til et marked.
Knut Lindtner i Dagbladet 1. juni 2007 (riktignok ikke på sportssidene)

Grunnlaget for naturhatet
Den intellektuelle hovedutfordring vi i dag står overfor, er å forsøke å forstå hvordan det har vært mulig å skape aksept for penger som hovedmålet i livet og de enorme klasse- og maktforskjeller som derved er gjenskjapt ... hvorledes de nå herskende tankemønstre og verdier bringer selve klodens eksistens i fare.
Nils Christie i Dag og Tid 27. april 2007

Er dette kongelig?
Padlere og roere er like malplasererte på fjordspeilet som joggere på motorveien.
Gen.sekr. Jan H. Syvertsen i Kongelig Norsk Båtforbund iflg Aftenposten i mai 2007

Lykke 1?
Null-toleransen vil gjøre samfunnet rent, eliminere sosial og mental forurensning. Nullvisjonen vil gjøre livet rent, fjerne flekker, feil og farer. Den springer ut av en forestilling om at hvis vi bare investerer nok oljemilliarder og nok hjerneceller, kan vi bestyre naturen, designe livet, programmere samfunnet – så hvorfor skal vi godta risiko, ulykker, smerte, lidelse, aldring og død?
Per Fugelli i O-visjonen. Essays om helse og frihet, Oslo 2003, side 24

Lykke 2!
Jeg er lykkelig i min tro. Og min tro er at det å bidra til å gi menneskene en dyp og inderlig glede må være et bevisst mål for helsevesenet. ... Og jeg tror – i mine alders år – at det beror på at naturgleden er en grunnleggende glede, en av de få grunnleggende gleder.
Oslos siste stadsfysikus Fredrik Mellbye i kapitlet "Naturgleden er helsebot" i Markagleder, Oslo og Omland Friluftsråd, 1986, side 23 og 26

LOKALLAG I NOA

Naturvernforbundet i Asker:	Arild Jansen, Pb 332, 1371 Asker, 66846814, ariljans@online.no
Naturvernforbundet i Bærum:	Finn Otto Kvillum, Pb 252, 1319 Bekkestua, 67542375, 90579532, ott-kvil@online.no
Naturvernforbundet i Lørenskog:	Margareta Bondevik, Løkenkollen 11, 1473 Lørenskog, 67902810, gretetrond@online.no
Naturvernforbundet i Nannestad/Gjerdrum:	Steinar Myrø, Granerud, 2034 Holter, 91657691, smyrabo@online.no
Naturvernforbundet i Nes:	Marit Frøystad, Myrullveien 4, 2150 Årnes, 63903193, 92463277, marifro@online.no
Naturvernforbundet på Nesodden:	Steinar Olsen, Pb 251, 1450 Nesoddtangen, 66914850, pschjo@hotmail.com
Naturvernforbundet i Oppegård:	Gunnar Larsen, Pb 291, 1410 Kolbotn, 66802120, g.unni@online.no
Naturvernforbundet Oslo Nord:	Elin Tyse, Jutulveien 11, 0852 Oslo, 22690526, elintyse@c2i.net
Naturvernforbundet Oslo Vest:	Eystein F. Husebye, Pb 3157 Elisenberg, 0208 Oslo, 22141513, ey-f-hus@online.no
Naturvernforbundet i Skedsmo:	Sverre Solberg, Pb 27, 2001 Lillestrøm, 63812145, 95998790, solsver@online.no
Naturvernforbundet i Ski:	Stein Martinsen, Pb 232, 1401 Ski, 64872806, gaupestein@online.no
Naturvernforbundet i Vestby:	Eirik Selmer-Olsen, Kolsåsveien 5, 1555 Son, 64959324, 48001278, eiselman@online.no
Naturvernforbundet i Ås:	Hans Erik Lerkelund, Pb 130, 1431 Ås, 64963999, 98849397, helerk@start.no
Østkanten Naturvernforbund:	Bodil Motzke, Nonnegt 17, 0656 Oslo, 22673177, 40497909, bodil@bergfald.no
Oslo Studenlag av NU og NNV:	Heidimarie Evensen, Rolf E. Stenersens alle 32, H0307, 0858 Oslo, 40856024, heidimarie_e@yahoo.no

Kontaktpersoner i kommuner uten lokallag

FET: Marte Rostvåg Ulltveit-Moe, Elvetun, 1900 Fetsund, 63884643, 97595967, marterum@oikos.no **FROGN:** Sylvi Ofstad Samstag, Badehusgaten 15, 1400 Drøbak, 64935943 **HURDAL:** Pipaluk Møller Lund, 66107156, pipaluk.lund@eidsvoll.kommune.no **NITTEDAL:** Hemmersbach Hiltrud, Gamle Trondheimsv. 39, 1481 Hagan, 67079544, hiltrud.hemmersback@c2i.net **RÆLINGEN:** Tom Bengtson, Runiveien 15, 2005 Rælingen, 63839835, tbengt@broadpark.no **SØRUM:** Helge Njaa, Brinken 2, 1920 Sørumsand, 63827933 **ENEBAKK:** Kjell Arild Ødegård, Vestbyveien 69, 1914 Ytre Enebak, 47382810, tobjoelo@online.no

Hurummarka

Se på kartet – det mangler en vesentlig bit for at vi kan si at Marka er skogene rundt Oslo og indre Oslofjord. Med den utrolige befolknings-tilveksten må også Hurummarka sikres med en markagrense! En god veileder for et skikkelig innblikk i hva Hurumhalvøya har å by på finner man i 40 trivelige turer i Røyken og Hurum, skrevet av fem lokalkjente herrer. I 2005 kom den i ny utgave og har befestet sin stilling. Ta turen opp på Stikkvannskollen. De århundregamle furuene på toppryggen er det bare stubbene igjen av. De måtte bort da man på det mest intense diskuterte tåke og trekk i forbindelse med planene om hovedflyplass der! Men utsikten er der over skog, skogsvann, fjord og syv fylker. Berggrunnen og klimaet gjør at du vil oppleve en sjelden skogsvegetasjon i sydskråningene – eik, alm, ask, lind, bjerk, osp, lønn, rogn, selje og hassel. Og svære barlindtrær som kan være over 2000 år gamle. Eller gå opp på Knivsfjellet og se ned i Himmelvannet og Drammensfjorden. Eller opp på Haraldsfjellet. Kyststien er godt markert i området, og mange turer kan kombineres med steder som Holmsbu, Sætre, Slemmestad, Nærnes, Tofta og Filtvet. Hurum er rik på kulturminner fra køladrift, skipsfart, isskjæring osv. Det er ingen dum idé å skaffe seg denne turboken.

Arne Hjorth m.fl.
40 trivelige turer Røyken og Hurum
Forlaget Vett & Viten, Nesbru 2005
2. utgave, 177 sider, illustrert
ISBN 82-412-0596-1

Naturvern og dyrevern – samme sak

Naturvern er også å finne tilbake til balansen med andre arter. Uten mennesket ville ulv og bjørn dominere den tempererte sonen. Likevel eksisterte saueflokkene, geiteflokkene og kyrne fordi det lå i genene deres hvordan de skulle forsvare seg mot rovdyr. På samme måten som Siri Martinsen og andre i NOAH, Norsk liga for dyrenes beskyttelse, slåss utrettelig for dyrenes rettigheter, har Bergljot Børresen informert oss om dyrenes behov og adferd for at vi skal kunne leve sammen med dem i trivsel for begge parter. Det er derfor en begivenhet at hennes bok *Kunsten å bli tam* er kommet i ny utgave med oppdatert forskning. Opplysninger som ga denne leser mange aha-opplevelser, er sydd sammen i oversiktlige kapitler og avsnitt. Særlig kunne jeg fryde meg over at det faktisk er slik at hvis kalven får gå med moren og die når det passer, vil det føre til at kalven vokser seg sunnere og kraftigere. Kalven drikker seg ikke fordervet, og kua stimuleres til å gi mer melk. Forsøk viser at mengden og kvaliteten på kjøtt og melk øker, noe som gir bedre økonomi og bedre dyrevelferd (s.102). Jeg bet meg også merke i en mulig forklaring på hvorfor hester som er reddet ut av en brennende stall ofte flyr rett inn igjen og omkommer: Eneste utvei hesteflokkene hadde ved gressbranner som bredte seg med rasende fart på steppene, var å storme gjennom flammene og redde seg over på den andre siden (s.141).

Bergljot Børresen
Menneskenes verden sett med dyreyne – folk og dyr i 20.000 år
Tun Forlag, Oslo 2006
214 sider, illustrert, innb.
ISBN 978-82-529-2889-1

Returadresse:
Naturvernforbundet
i Oslo og Akershus
Maridalsveien 120
0461 Oslo

B
NORGE

MARKAKALENDER 2008

Den ideelle julegave til familie, venner, naboer, ja til deg selv også!

13 flotte bilder fra Markas siste eventyrskoger.

Ett turforslag med kart til en av eventyrskogene på hver av baksidene.

Trykket på miljøvennlig papir.

Markakalenderen må henge på veggen hos alle som er glade i Marka!

Støtt NOAs arbeid for å sikre Marka. Kjøp Markakalenderen for 2008!

Medlemmer:

1 eks. kr 109,- pr stk.
2-4 eks. kr 99,- pr stk.
5-9 eks. kr 89,- pr stk.
10-19 eks. kr 79,- pr stk.
20-49 eks. kr 69,- pr stk.

Ikke-medlemmer:

1 eks. kr 144,- pr stk.
2-4 eks. kr 134,- pr stk.
5-9 eks. kr 124,- pr stk.
10-19 eks. kr 114,- pr stk.
20-49 eks. kr 104,- pr stk.

Porto og ekspedisjon kommer i tillegg. Mer enn 50 kalendere? Trykk av firmalogo på lang bakpapp? Be om tilbud! (noa@noa.no) Vil du selge kalenderen på din arbeidsplass eller i nabolaaget? Ta kontakt med NOA for spesielle kommisjonær-priser! (noa@noa.no)

Bestill via kupongen eller e-post noa@noa.no

Markakalenderen utgis av NOA
kr 109,- pr stk
medlemspris
Kalenderen måler 21 cm X 29 cm

Jeg bestiller herved eksemplar/er av NOAs MARKAKALENDER 2008. Medlemspris er kr 109,- pr stk. Ikke medlemmer betaler kr 144,- pr stk. Porto og ekspedisjon kommer i tillegg. Det gis rabatt ved kjøp av mer enn 1 kalender.

.....
Navn

.....
Medlemsnummer

.....
Adresse

.....
Postnummer/Sted

Adressaten betaler for sending i Norge

Naturvernforbundet
i Oslo og Akershus
Svarsending 2209
0091 Oslo